

NYT OM MILJØ & UDVIKLING

December 2011 • Nr. 77

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling er et samarbejde mellem 22 danske miljø- og udviklingsorganisationer.

92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i verden.

Elizabeth Kemf / WWF-Canon

Indhold

Efter Durban – Hvad kan vi bruge FN-processen til?	2
COP17: Farvel til 2 grader og kurs mod klimakatastrofe	2
Klimafinansiering – Grøn Fond men alt for få penge	3
Livet i skoven tabte på COP17	4
Verden får et klimateknologi-center	5
De danske energiforhandlinger – vigtige punkter at få med	5

Rio+20: Kan 6.000 siders tekst redde verden?.....	6
Rio+20: Kampen om fremtidens landbrug raser.....	7
Lov om CSR-rapportering er ikke god nok	8
Efter BNP – Hvordan måler vi fremskridt?	9
Arrangementer	10

Efter Durban – Hvad kan vi bruge FN-processen til?

Af Dan Jørgensen, medlem af Europa-Parlamentet for Socialdemokraterne

COP17 blev en fiasko. Spørgsmålet er hvad vi gør nu. UNFCCC processen er stadig vigtig, men det er næppe derigennem, at vi opnår de nødvendige reduktioner i CO2 udledning.

EU's klimakommissær Connie Hedegaard havde fra starten af COP17 lagt op til en tobenet strategi for forhandlingerne. EU ville gerne gå foran og skrive under på en ny forpligtelsesperiode i Kyoto-protokollen (hvis første forpligtelsesperiode udløber i 2013). Til gengæld for det, ville man have verdens store CO2-udledere til at skrive under på en køreplan for, hvornår de ville forpligte sig til en juridisk bindende international aftale.

”COP17 blev en fiasko. Spørgsmålet er hvad vi gør nu.”

Set udefra kan man sige, at strategien virkede. EU fik både Kyoto og køreplan. Men desværre er der mere end et enkelt hår i suppen. Faktisk mener jeg, at den aftale, man har indgået, er katastrofal for klimaet.

For det første leder køreplanen først til juridiske bindinger i 2020. Det er alt for sent, hvis vi skal forhindre at temperaturen stiger med mere end to grader, som er det punkt, hvor selvforstærkende effekter sætter

ind, og vi derfor ikke længere kan kontrollere klimaforandringerne.

”Samlet set må vi nok erkende, at vi ikke kan vente på, at FN-processen redder klimaet. Derfor er det nu endnu mere vigtigt end nogensinde før, at vi søger andre strategier [...]”

For det andet står der intet om, hvad den fremtidige aftale kommer til at indeholde, om det bliver hensigtserklæringer eller konkrete reduktionsmål.

Samlet set må vi nok erkende, at vi ikke kan vente på, at FN-processen redder klimaet. Derfor er det nu endnu mere vigtigt end nogensinde før, at vi søger andre strategier for at sætte gang i den nødvendige grønne revolution.

Det betyder ikke, at vi skal droppe FN-sporet. Diskussionen skal stadig fortsætte i det vigtige globale forum. Det er fortsat her, vi kan danne opinion og modspil til de store CO2-udledere. Og så er det også her, vi kan lave andre aftaler om vigtige ting som tilpasning, teknologioverførsel osv.

Men det betyder, at det nu er endnu vigtigere, at vi går forrest i Danmark og EU for med det gode eksemplets magt at forsøge at påvirke resten af verden.

COP17: Farvel til 2 grader og kurs mod klimakatastrofe

Af Troels Dam Christensen, koordinator for 92-gruppen

”Zombie diplomati og klima-apartheid” sådan betegnede en hjemmeside resultatet af COP17 klimatopmødet i Sydafrika. En passende beskrivelse, for COP17 aftalen kan måske nok ses som en sejr for det traditionelle diplomati, men er samtidig en aftale, der ofrer klimaet og især de fattigste og mest sårbare.

Aftalen fra COP17 siger, at der fra 2012 skal forhandles frem mod en ny global klimaaf tale for alle lande, at aftalen skal være færdigforhandlet senest i 2015 og træde i kraft fra 2020. Problemet her er især, at aftalen først skal træde i kraft fra 2020.

“[...] COP17 aftalen kan måske nok ses som en sejr for det traditionelle diplomati, men er samtidig en aftale, der ofrer klimaet og især de fattigste og mest sårbare.”

Ifølge klimavidenskaben skal vi knække kurven over det globale drivhusgasudslip flere år før 2020, hvis vi skal have en rimelig chance for at holde de globale temperaturstigninger under de kritiske 2 grader. Når COP17 aftalen derfor nu siger, at verdens store udlederlande med USA i spidsen først skal forpligtes til tiltag under en ny aftale fra 2020, er det ganske simpelt for sent til at redde klimaet.

Samtidig giver COP17-aftalen USA og andre lande en undskyldning for at lægge sig i klima-hængekøjen ind til 2020. Canada har allerede meldt sig ud af det forpligtende samarbejde under Kyoto-protokollen med henvisning til, at de nu hellere vil deltage i det nye samarbejde om en aftale fra 2020.

De fattigste og mest sårbare lande kæmpede på COP17 for, at en ny global aftale skulle færdigforhandles hurtigst muligt og træde i kraft væsentlig tidligere end 2020. Men de og klimaet tabte. EU etablerede en alliance med de fattigste lande og små ø-stater, hvilket var godt, men forrædte den samme alliance ved til sidst at acceptere en endelig aftale fra 2020 og gå efter at en ny fase af Kyoto-protokollen ender samtidig.

“Det store problem ved Durban-aftalen er [...], at den ikke øger ambitionsniveauet her og nu, men i praksis udskyder indsatsen, til det er for sent.”

Forud for COP17 var håbet, at mødet ville resultere i en styrket klimaindsats her og nu. Men i stedet blev det til endnu en usikker køreplan frem mod en aftale langt ude i fremtiden. Det store problem ved Durban-aftalen er derfor, at den ikke øger ambitionsniveauet her og nu, men i praksis udskyder indsatsen, til det er for sent.

Klimafinansiering – Grøn Fond men alt for få penge

Af Mattias Söderberg, klimarådgiver, Folkekirkens Nødhjælp

Ulandene havde høje forventninger til forhandlingerne om klimafinansiering ved COP17 i Sydafrika i december. Et af de vigtige temaer var den endelige etablering af den Grønne Fond, som de rige lande efter planen skal kanalisere penge til ulandene igennem. Selv om de fleste på forhånd forventede, at fonden ville blive vedtaget som en af mødets succeser, så blev det alligevel til en af de svære forhandlinger.

De latinamerikanske lande i ALBA-gruppen, USA og Saudi Arabien kritiserede det kompromis om fonden, der var nået før mødet. Konflikten handler om, hvilken rolle privat finansiering skal spille i forhold til statslig finansiering, samt hvordan fonden skal styres. Det blev dog til sidst til et kompromis, og den Grønne Fond kan nu endelige begynde at fungere.

“[...] der [er] ikke taget nogen konkrete beslutninger om, hvordan pengene skal findes. Dette er helt utilfredsstillende.”

Der er dog fortsat meget få penge i fonden, og netop spørgsmålet om langsigtet finansiering skabte meget konflikt. Generelt vil mange af de rige lande helst ikke tale om emnet, da de ikke mener, at det er noget, UNFCCC skal bestemme. Samtidig er det meget vigtigt for ulandene, da de er bange for at miste indflydelse, hvis forhandlinger om finansiering bliver flyttet til for eksempel G20.

“Selv om COP17 førte til den endelige etablering af den Grønne Fond, så er der altså lang vej igen, før de rige lande leverer den nødvendige klimafinansiering til de fattigste lande [...]”

Resultatet blev særdeles skuffende. Selv om der nu er vedtaget en plan for hvordan forhandlingerne om langsigtet finansiering skal køre videre i 2012, så er der ikke taget nogen konkrete beslutninger om, hvordan

pengene skal findes. Dette er helt utilfredsstillende.

De fattigste ulande er også bekymrede over den opstartsfinansiering, der blev lovet allerede ved COP15 i 2009, men som de ikke mener de har set meget til. De penge, som de rige lande medregner til opstartsfinansieringen, er nemlig et mix af bl.a. eksisterende udviklingsbistand, lån, kreditter, erhvervsstøtte og bilaterale samarbejder.

Kun en lille del bliver kanaliseret gennem de klimafonde, der støtter op om ulandenes nationale klimaplaner og derfor ser ulandenes regeringer ikke meget til den samlede støtte.

Selv om COP17 førte til den endelige etablering af den Grønne Fond, så er der altså lang vej igen, før de rige lande leverer den nødvendige klimafinansiering til de fattigste lande, som de har lovet.

Livet i skoven tabte på COP17

Af Nanna Brendholdt Thomsen, næstformand for Verdens Skove

Det var ikke beskyttelse af livet i skoven, der kom ud af forhandlingerne på COP17 i Durban, men derimod vage formuleringer, der på ingen måde skaber incitament for at bevare skoven. Forventningerne var ellers store til at nå en aftale om skov i ulandene (REDD+), og mange satte deres lid til, at en god aftale på dette ville sikre succes i Durban. Sådan skulle det ikke gå.

”Det var ikke beskyttelse af livet i skoven, der kom ud af forhandlingerne på COP17 i Durban, men derimod vage formuleringer, der på ingen måde skaber incitament for at bevare skoven.”

Da regler for rapporteringen på de sociale og miljømæssige krav på skovområdet stadig ikke eksisterer, kan det ikke kontrolleres, hvordan man i landene sikrer rettighederne for lokalbefolkningen, heriblandt oprindelige folk, og beskytter flora og fauna. En aftale uden disse krav er som at have en lov mod at køre over for rødt, men hvor der intet politi er til at tjekke dig. Det betyder, at der stadig er stor risiko for, at lokalbefolkningen i skovene bliver groft udnyttet af magtfulde aktører, som oftest er mere interesseret i træ til produktion end i livet i skoven.

Oveni dette trues skovene nu mere end før af forhandlingerne om, fra hvilket niveau

man skal måle skovindsatsen, det såkaldte reference-niveau. Her blev et fast historisk reference niveau droppet til fordel for et reference niveau, hvor landene selv kan sætte deres reference niveau, ud fra hvad de i forvejen regner med at udlede fra skovsektoren. Dette giver landene et stort rum til at sætte disse estimer højt, og de behøver derfor ikke gøre en ekstra indsats for at bevare skoven og leve op til deres reduktions-mål.

I kampen om finansiering til skovbevarelse tabte skoven også. Diskussionen blev lang og der kom ikke penge på bordet. I stedet blev en beslutning udskudt til 2012 og sammenkoblet med den overordnede diskussion om finansiering.

”De sociale og miljømæssige krav skal på plads nu, ellers risikerer vi, at lede flere mennesker ud i fattigdom og sult, samt true biodiversiteten.”

Hvornår mon forhandlerne fatter, at der allerede sker mange initiativer i skovene verden over i dag, og vi derfor ikke kan vente længere på at få reglerne vedtaget? De sociale og miljømæssige krav skal på plads nu, ellers risikerer vi, at lede flere mennesker ud i fattigdom og sult, samt true biodiversiteten.

Verden får et klimateknologi-center

Gunnar Boye Olesen, politisk koordinator, VedvarendeEnergi

I Klimakonventionen fra 1992 står der meget om teknologioverførsel ("transfer of technology") til udviklingslandene. Sidste år, på klimatopmødet COP16 i Cancun, blev emnet behandlet på ny og landene besluttede, at arbejde for et klimateknologi-center og netværk på globalt plan. På den baggrund besluttede landene på COP17 i Durban, at nu skal verden have et klimateknologiscenter. Klimakonventionens sekretariat indkalder forslag til organisationer, der kan huse centret med deadline allerede d. 16. marts. Efter en udvælgelsesprocedure skal COP18 i 2012, så endelig afgøre centrets placering.

Centret og det tilhørende netværk skal hjælpe ulande med at få teknologi til klimatilpasning (adaptation) og begrænsning af drivhuseffekten (mitigation). Det skal derudover svare på anmodninger fra ulandene og kan så hjælpe dem til at bruge eksisterende teknologi og/eller udvikle ny teknologi. Samtidig skal det hjælpe med kapacitetsopbygning og med at finde finansiering, men får ikke selv en fond til formålet.

"Centret og det tilhørende netværk skal hjælpe ulande med at få teknologi til klimatilpasning [...] og begrænsning af drivhuseffekten [...]."

Det forventes at centret i første omgang finansieres af "Global Environmental Facility"(GEF). Senere skal det finansieres af den nyoprettede Grønne Fond. Budgettet forventes at starte med 10 mill. \$ (ca. 55 mill. kr) pr. år og kan så stige til det tredobbelte, hvis der kan findes midler.

"Der er [...] behov for at følge op og stille miljøkrav, så det ikke bliver et center for atomkraft eller andre tvivlsomme klimaforslag."

Klimaforhandlingerne er ekstremt gode til at udskyde dele af en beslutning til senere, og det skete også med centret. Landene kunne ikke blive enige om, hvordan centrets "advisory committee" (en slags bestyrelse) skal vælges. Det skal nu besluttes om et år, på COP18.

Vi havde fra miljøorganisationerne foreslået, at centret kun skulle arbejde med sikre og miljøvenlige teknologier, og at der skulle være en klagemulighed for folk, der bliver generet af centrets løsninger. Fire forslag kom ikke med. Der er derfor behov for at følge op og stille miljøkrav, så det ikke bliver et center for atomkraft eller andre tvivlsomme klimaforslag.

De danske energiforhandlinger – vigtige punkter at få med

Af Søren Dyck-Madsen, Det Økologisk Råd

Der er forhandlinger i gang mellem Klima, energi- og bygningsminister Martin Lidegaard og partierne om det kommende energiforlig. Energiforliget er afgørende for udviklingen i den danske energisektor og dermed den danske klimapolitik de kommende år.

Fra 92-gruppens organisationer er der i forbindelse med forhandlingerne fremlagt vigtige bud på, hvad rammerne for energi-

forliget bør være. Blandt andet bør målene være:

- Mindst 40 % reduktion i det danske udslip af drivhusgasser i 2020 ift. 1990 med hjemlige virkemidler
- Mindst 50 % vindenergi i el-forbruget i 2020
- At de danske mål må tage udgangspunkt i en øget målsætning for redukti-

onen i EU's drivhusgasudslip fra de nuværende 20 % til 30 % i 2020 ift. 1990.

Vigtige virkemidler der skal med i energiforliget er bl.a.: Skærpet energispareaftale med energiselskaberne; afgiftsfritagelse for el-biler og lettelse for hybrid-biler; udbud af Kriegers Flak og yderligere en havvindmøllepark; fastsættelse af tarif for kystmøller med fremme af lokalt medejerskab; dato for udfasning af gasfyr (ligesom oliefor, der allerede er i regeringens udspil); fremrykning af tilskudsordning for energirenovering og vedtagelse af forsyningssikkerhedsafgift.

”Energiforliget er afgørende for udviklingen i den danske energisektor og dermed den danske klimapolitik de kommende år.”

En strategi for bygningsrenoveringer skal færdiggøres i løbet af 2012; omlægning af energiskatter og -afgifter; virkemidler til fremme af dybe renoveringer og støtte til opstilling af flere landvindmøller.

Der skal ses på en dynamisk el-afgift; der skal bedre økonomiske incitamenter til energirenovering for boligejere, og der skal

ske en kritisk vurdering af, hvordan omstillingen fra kul til biomasse på de centrale kraftvarmeværker kan ske bæredygtigt.

”Det er vigtigt, at energiforliget reelt flytter Danmark frem mod den nødvendige klima- og energiindsats [...]”

På landbrugs og transportområdet er det bl.a. vigtigt med: Udtagning af landbrugsjord på lavbund; skovrejsning; mere græs på sandjord; flere efterafgrøder samt bioforgasning af gylle under hensyn til en reduktion af svineproduktionen.

På transportområdet skal sættes mere på el-biler; udbygning af kollektiv transport; trængselsring omkring København og andre større byer; højere registreringsafgifter på benzinslugere samt kørselsafgifter på gods-transport og på personbiler.

Det er vigtigt, at energiforliget reelt flytter Danmark frem mod den nødvendige klima- og energiindsats, og 92-gruppens organisationer vil nu holde øje med, om de ovenstående vigtige elementer kommer til at indgå i det endelige energiforlig.

Rio+20: Kan 6.000 siders tekst redde verden?

Af Torleif Jonasson, generalsekretær, FN-forbundet

Hastværk er måske lastværk, men man skal heller ikke skynde sig for langsomt. 6 måneder kan synes som lang tid, men meget skal nås, hvis verdens lande involveret i forberedelsen af 2012's største FN-konference, Rio+20, skal nå at forhandle sig frem et godt resultat.

På det seneste forberedelsesmøde, afholdt i New York 15-16. december, lå 6.000 siders forslag til slutdokumentet, der skal ende med kun 5 sider, hvis det står til USA's forhandlere. USA vil ikke, at mødet slutter med noget, der binder landene til noget som helst. I stedet vil man have et tillæg til slutdokumentet, hvor frivillige aftaler mellem erhvervsliv, civilsamfundsorganisationer og de enkelte lande, skal gøre det ud for et svar

på verdens udfordringer. EU-landenes svar er et forslag om en ”køreplan for grøn økonomi”, der ikke synes at nyde synderlig bred opbakning.

Til gengæld samler et forslag om udvikling af globale bæredygtigheds mål, SDG'er, større og større tilslutning. Problemet er selvfølgelig, hvilke mål man så skal samle sig om. Det er heller ikke klart, hvilke temaer, konferencen vil fokusere på. I sin opsummering syntes mødets formand at lægge særlig vægt på oceaner, fødevarer-sikkerhed og bæredygtigt landbrug, bæredygtig energi, vandadgang og -effektivitet, bæredygtige byer, grønne jobs og anstændigt arbejde, samt på reduktion af risici og modstandskraft mod katastrofer.

"[...] meget skal nås, hvis verdens lande involveret i forberedelsen af 2012's største FN-konference, Rio+20, skal nå at forhandle sig frem et godt resultat."

Hvad angår det institutionelle spørgsmål, så er der på miljøområdet forslag fremme om opgradering af FN's miljøprogram, UNEP, til en egentlig global miljøorganisation, som mødets deltagere viste en vis tøven overfor. På det overordnede, integrerende bæredygtighedsniveau, synes der at være større opbakning til etablering af et bæredygtighedsråd, end til en styrkelse af ECOSOC, FN's økonomisk og sociale råd.

Det første udkast til slutdokument forventes udsendt medio januar; til den tid ville det være godt, hvis rapporten fra det globale bæredygtighedspanel, nedsat af FN's generalsekretær, og med deltagelse af bl.a. EU's Connie Hedegaard, også var færdig.

Rio+20: Kampen om fremtidens landbrug raser

Af Kirsten Hjørnholm Sørensen, Mellempfolkeligt Samvirke

I sidste uge var der i FN i New York forberedelsesmøde op til Rio+20 konferencen i juni 2012. På forberedelsesmødet blev det endnu en gang slået fast, at fødevarerikkerhed og bæredygtigt landbrug bliver et top-tema i Rio til sommer. FAO's repræsentant ved forberedelsesmødet Stephane Joost sagde klart, at der ikke bliver nogen grøn økonomi, som er en af Rio-konferencens to temaer, uden bæredygtigt landbrug. Fødevarerikkerhed er en central del af bæredygtig udvikling, og mennesker skal have mad, førend der kan være tale om reel udvikling.

Så vidt er de fleste enige med FAO. Hvad der derimod langt fra er enighed om er, hvad der karakteriserer det landbrug, der skal bidrage til klodens bæredygtige udvikling og brødføde 9 milliarder mennesker i 2050.

"Fødevarerikkerhed er en central del af bæredygtig udvikling, og mennesker skal have mad, førend der kan være tale om reel udvikling."

Allerede nu udleder landbrugssektoren samlet set mere drivhusgas end transportsektoren, og den mad, der produceres i dag, kunne brødføde klodens nuværende befolkning, hvis den blev mere ligelig fordelt. På den ene side står en del landbrugsorganisationer og industrien, som taler for at fortsætte og videreudvikle det højteknologiske landbrug, mens andre landbrugsorganisationer, økologer, miljø- og udviklingsorganisationer taler for at styrke lokal land-

brugsproduktion, som baserer sig på lokal viden og er tilpasset lokale klimatiske og sociale forhold. Den kamp kaldte Mark Rosegrant fra IFPRI det internationale fødevarerforskningsinstitut for low input vs. high intensity.

"Allerede nu udleder landbrugssektoren samlet set mere drivhusgas end transportsektoren, og den mad, der produceres i dag, kunne brødføde klodens nuværende befolkning, hvis den blev mere ligelig fordelt."

De, der ønsker en omstilling til bæredygtige landbrugsmetoder, som styrker den lokale fødevarerproduktion, påpeger, at der mangler en multi-stakeholder mekanisme, som kan støtte landene med viden og forskning i omstilling. Schweiziske Biovision ønsker, at give Verdens fødevarerkomite (CFS) mandat til at styrke implementeringen af forskningsprojektet IAASTD's konklusioner. Den konkurrerende vision peger på yderligere udvikling af teknologier.

Teknologi-vagthunden, ETC Group, lancerede under forberedelsesmødet i New York en rapport "Who will control the green economy" som sporer hvilke store kemikalie-, biotek- og andre virksomheder der opretter hvilke patenter og bevæger sig ind på hvilke markeder. Det står ifølge ETC Group klart, at kampen om landbruget skal ses i sammenhæng med blandt andet kampen om biomasse.

Lov om CSR-rapportering er ikke god nok

Af Sanne Borges, Amnesty

Den 16. december 2008 vedtog folketinget en lov om virksomheders rapportering på CSR-området. En lov der skulle få flere virksomheder til at rapportere om, hvordan deres aktiviteter påvirker mennesker og miljø i de lande, de opererer i.

For at se om loven reelt har fået flere virksomheder til at rapportere om CSR, siden den blev indført, bad 92-gruppen og ECCJ (The European Coalition for Corporate Justice) DanWatch om at lave en undersøgelse af effekten af loven.

"[...] loven får flere virksomheder til at rapportere på CSR men samtidig, at kvaliteten af rapporteringen er for dårlig."

Da undersøgelsen blev offentliggjort i november, viste den det positive resultat, at loven får flere virksomheder til at rapportere på CSR men samtidig, at kvaliteten af rapporteringen er for dårlig. Alt for dårlig. Undersøgelsen viser bl.a. at:

- De 50 virksomheder i undersøgelsen rapporterer i gennemsnit kun på 21% af de vigtige sektor-specifikke risici på CSR-området.
- 14 af de 50 virksomheder rapporterer slet ikke på CSR.
- Kun knap 60% af de 50 virksomheder i undersøgelsen rapporterer om sager, som pressen har haft fokus på, selvom der nu er en lovgivning om rapportering på CSR-området. Loven har dermed ikke haft den

tilsigtede virkning. Man må forvente, at langt flere virksomheder forholder sig til sager/anklager mod dem i pressen på CSR-området i deres rapportering på CSR-området.

Det bør være et lovkrav, ikke kun i Danmark, men i hele EU, at virksomheder skal udøve "rettidig omhu" på miljø og menneskerettighedsområdet og rapportere om deres indsats. Virksomheder bør herunder foretage ordentlige risikovurderinger af, hvordan deres aktiviteter påvirker mennesker og miljø i de lande, hvor de har aktiviteter. Hvis der opstår eller er problemer med at overholde internationale miljø og menneskerettighedsstandarder, bør det være et lovkrav, at virksomhederne rapporterer om, hvad de vil gøre for at rette op på problemerne.

"Det bør være et lovkrav, ikke kun i Danmark, men i hele EU, at virksomheder skal udøve "rettidig omhu" på miljø og menneskerettighedsområdet og rapportere om deres indsats."

Som absolut minimum bør det være et lovkrav, at de virksomheder, der vælger ikke at rapportere på CSR skal forklare, hvorfor de ikke finder det nødvendigt.

Loven er således på nuværende tidspunkt ikke ambitiøs nok og som undersøgelsen viser, er det begrænset hvor stor effekten har været, siden den blev indført.

Efter BNP – Hvordan måler vi fremskridt?

Af Christian Ege, sekretariatsleder, Det Økologiske Råd

Det Økologiske Råd holdt jubilæumskonference d. 11. november om alternativer til BNP – med en række spændende talere fra ind- og udland. Flere talere kom med bud til et begrænset sæt af sammenfattende indikatorer, som kan måle en mere bæredygtig udvikling. Vækst og jobskabelse er, hvad hele verden taler om, og der er fest i regeringskontorerne, når BNP stiger. Men tallet er udelukkende baseret på materiel produktion og forbrug, der tæller positivt, også selvom det forringer miljø og sundhed.

Den franske Stiglitz-kommission var skeptisk over for, om man kan udvikle et enkelt udtryk for velbefindende/bæredygtighed, og om man kan værdisætte alle forhold i penge. I stedet må man have et udtryk for den økonomiske bæredygtighed og et begrænset antal af indikatorer for den fysiske/miljømæssige udvikling. Efter rapporten er den franske statistik udviklet, så den tager bedre højde for miljø og sociale forhold. Man måler nu f.eks. udvikling i ulighed samt ”carbon footprint”, dvs. klimaeffekten af forskellige aktiviteter. Man ønsker også at kunne måle subjektiv velbefindende i befolkningen.

“[...] der er fest i regeringskontorerne, når BNP stiger. Men tallet er udelukkende baseret på materiel produktion og forbrug, der tæller positivt, også selvom det forringer miljø og sundhed.”

OECD offentliggjorde i foråret deres Better Life Index: Det inddrager både objektive og

subjektive aspekter af velbefindende. Velbefindende må ikke ske på bekostning af mennesker i andre lande eller af miljøet. Velbefindende omfatter sundhed, uddannelse, beskæftigelse, miljøkvalitet, tillid, socialt netværk, boligforhold m.fl. Der laves ingen sammenvejning og gives altså ikke én karakter til landene.

“Der er [...] ikke nogen snuptagsløsning. Men der er givet flere bud på et begrænset sæt af sammenfattende indikatorer, som kan hjælpe til at måle graden af bæredygtighed.”

Inge Røpke fra DTU anbefaler et lille antal indikatorer for landenes ressourceforbrug – sammenfattet i den såkaldte rygsæk-indikator, hvor alt ressourceforbrug opgøres i tons materialer. Der medregnes f.eks. det areal, som bruges til at dyrke foder til vores husdyr. Hun mener - på linje med Stiglitz-kommissionen - ikke at det giver mening at lave indikatorer, som går på tværs af økonomi, velfærd samt naturudnyttelse og -ødelæggelse – f.eks. ved at værdisætte naturødelæggelse og trække dette fra BNP

Der er således ikke nogen snuptagsløsning. Men der er givet flere bud på et begrænset sæt af sammenfattende indikatorer, som kan hjælpe til at måle graden af bæredygtighed.

Se artikel i det nye nummer af Tidsskriftet Global Økologi, der udkommer 21. december.

ARRANGEMENTER

Fredag den 2. marts 2012
kl. 9.30 – 18
Fællessalen på Christiansborg

Europæisk CAP-konference i anledning af det Danske Formandskab

Mød centrale politikere, forhandlere, NGO'er og organisationsfolk. Konferencen er arrangeret af EEB og Det Økologiske Råd i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening, Birdlife/DOF, m.fl. Program og tilmelding følger i 2012.

Kontakt: leif@ecocouncil.dk

2. tirsdag i måneden
kl. 17.00-19.00

En cafe i København
(Se: www.greendrinks.org.)

Green Drinks København

I over 300 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR. Mange mennesker har på denne måde udvekslet erfaringer, fundet jobs, skabt netværk, m.v.

Pris: Gratis, men tilmelding modtages gerne: greendrinks.cph@gmail.com

Yderligere oplysninger: Kontakt Anders Knudsen: 2239 0103

Øko-kalenderen på Øko-info

Nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet på:

www.eco-info.dk

Redaktion

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af Troels Dam Christensen og Christine Jacobsen Mulvad, 92-gruppen, og Anne Liv Eberlein, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Ønsker du at til- eller afmelde nyhedsbrevet, send en mail til:

92-gruppens_nyhedsbrev@wwf.dk

92-gruppen

c/o Care Danmark
Nørrebrogade 68 B
2200 København N
T 35 24 50 90
E 92grp@92grp.dk